

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
філологічний факультет**

Кафедра сучасної української мови

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Сучасна українська мова. Морфологія ч. II»
(обов'язкова)**

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Мова навчання українська

Розробники: д.ф.н., проф. Руснак Н. О

Профайл викладача (-ів)

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Pw8PiOgAAAAJ&hl=uk>

Контактний тел. 095-67-37-929

(у випадку потреби)

E-mail:

n.rusnak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2556>

Для реєстрації на курсі необхідно ввести пароль "морфологія" (без лапок, всі букви маленькі).

Консультації

Очні консультації: середа з 13.00 до 14.00

Онлайн-консультації: четвер 15.30 до 16.30

Очні консультації: за попередньою домовленістю.
понеділок та вівторок з 14.00 до 15.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Морфологія ч. II» є одним з основних у структурі професійної підготовки майбутнього фахівця, оскільки, відображаючи когнітивний характер граматики, сприяє формуванню мовленнєвої компетентності студентів.

2. Мета навчальної дисципліни: усвідомити самотність української граматики, системний характер української морфології, з'ясувати специфіку дієслова, прислівника та службових слів в українській мові.

3. Пререквізити. Сучасна українська мова. Лексикологія. Фонетика. Морфеміка і словотвір. Морфологія ч. I.

4. Результати навчання Студенти повинні

знати: визначення дієслова, прислівника, службових частин мови;

граматичні категорії дієслова;

граматичні форми дієслова;

класифікації прислівника;

специфічні риси службових частин мови;

вміти: здійснювати морфологічний аналіз усіх дієслівних форм;

робити морфологічний аналіз прислівника;

розбирати службові частини мови;

порівнювати фінитні та нефінитні форми дієслова;

аналізувати дієслова, прислівники та службові частини мови у структурі тексту.....

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	Лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна		індивідуальні
Денна	3	1	5	150	30	30			82	8	екзамен
Заочна	3	1	5	150	8	8			13 2		Екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Дієслівні категорії та дієслівні форми												
Тема 1. Дієслово як		2	2		1	5			2	2			10

центральна частина мови												
Тема 2. Категорія виду дієслова		2	2		1	5						10
Тема 3. Категорія перехідності-неперехідності дієслова		2	2		1	5						10
Тема 4. Категорія стану дієслова		2	2		1	5						10
Тема 5. Категорія способу дієслова		2	2		1	5		2	2			10
Тема 6. Категорія часу дієслова		2	2			5						10
Тема 7. Категорія особи дієслова		2	2			5						10
Тема 8. Парадигматика способового дієслова		2	2			5						10
Тема 9. Нефінітні форми дієслова		2	2			5						10
Усього		18	18		5	45		4	4			90

	Змістовий модуль 2. Прислівник та службові частини мови											
Тема 1. Прислівник – самостійна частина мови		2	2		1	7		2	2			10
Тема 2. Класифікації прислівника		2	2			7						10
Тема 3. Службові частини мови. Прийменник		2	2		1	7		2	2			10
Тема 4. Сполучник – службова частина мови		2	2			7						5
Тема 5. Частка – службова частина мови		2	2		1	6						5
Тема 6. Особливий статус вигука в українській граматиці		2	2		3	6						2
Разом за ЗМ 2		12	12		8	37		4	4			42
Усього годин		30	30			82		8	8			132

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми

1	Загальнодієслівні категорії дієслова.
2	Часткові дієслівні категорії.
3	Порівняльна характеристика фінітних та нефінітних форм.
4	Безособові форми на -но, -то – специфічна риса української морфології.
5	Порівняльна характеристика службових частин мови.
6	Порівняльна характеристика прийменника і сполучника.
7	Вигук як вияв ментальності нації.
8	Морфолого-синтаксичний спосіб словотвору.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

1. Роль дієслівних форм у формуванні текстової структури.
2. Роль прислівників у художньому тексті.
3. Роль службових слів у формуванні текстової структури.
4. Роль і місце прийменників у художньому тексті.
5. Роль і місце сполучників у художньому тексті.
6. Роль і місце часток у художньому тексті.
7. Роль і місце вигуків у художньому тексті та діалектному мовленні.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

(Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

**Розподіл балів, які отримують студенти
Для прикладу (залік)**

Для прикладу (екзамен)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Змістовий модуль 1 - Способове дієслово: морфологічний аналіз способового дієслова

Змістовий модуль 2 - Нефінітні форми дієслова, прислівник, службові частини мови.

5. Рекомендована література -основна

1. Бабій І. М. Службові слова в сучасній українській мові / І. М. Бабій, Т. П. Вільчинська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 96 с.
2. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
3. Глазова О. Рідна мова. Підручник для 7 класу / О. Глазова, Ю. Кузнецов. – К. : Зодіак-ЕКО, 2008. – 288 с.
4. Горпинич В. О. Українська морфологія / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002. – 336 с.
5. Граматичний словник української літературної мови. Словозміна: Близько 140 000 слів / Відп. ред. Н. Ф. Клименко. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2011. – 760 с.
6. Джочка І. Ф. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія / І. Джочка, О. Ципердюк. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. – 588 с.
7. Єрмоленко С. Я. Рідна мова. Підручник для 7 класу / С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова. – К. Грамота, 2007. – 296 с.
8. Загнітко А. П. Словник українських прийменників. Сучасна українська мова / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк, Г. В. Ситар, І. А. Щукіна. – Донецьк : ТОВ ВКФ „БАО”, 2007. – 416 с.

9. Загнітко А. П. Теоретична граматика української. Морфологія / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 1996. – 435 с.
10. Історія української мови. Морфологія. – К. : Наукова думка, 1976. – 539 с.
11. Караванський С. Секрети української мови. 2-е розширене вид. / С. Караванський.– Львів, 2009. – 344 с.
12. Кучеренко І. Актуальні роблеми граматики / І. Кучеренко. – Львів : світ, 2003. – 228 с.
13. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
14. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / За ред. М. Я. Плющ. – К., 1994.
15. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / За ред. акад. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1969. – 584 с.
16. Сучасна українська мова /За ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1991. – С. 164–306.

6. Інформаційні ресурси

- Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/ГорпиничВ.О.Морфологія_української_мови.
 Режим доступу: <https://eschool.dn.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=203241> Українська морфологія як розділ мовознавства про частини мови.. Теоретичний матеріал.
 Режим доступу: https://typologia.at.ua/index/dieslivni_gramaticzni_kategoriji_v_doslidzhennjakh_i_r_vikhovancja/0-129 Гандзюк О. Дієслівні граматичні категорії в дослідженнях І.Р.Вихованця
 Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55071/1-Litvak.pdf?sequence=1> Литвак С. Я. Теоретико-методологічний аналіз статусу деяких категорій англійського дієслова
 Режим доступу: <http://sn-philol.cfuv.ru/wp-content/uploads/2017/01/0631>. Дієслівні граматичні категорії в концепції О. Н. Синявського Арцебашева О.В.
 Режим доступу: https://webpen.com.ua/pages/Morphology_and_spelling/participle_grammatically_characteristic.html Дієприкметник як форма дієслова
 Режим доступу: <https://sites.google.com/site/prislivnik/1> Розряди прислівників за значенням і роллю в слові
 Режим доступу: <https://uk.unionpedia.org/i/> Станівник
 Режим доступу: <https://studfile.net/preview/2277745/> Поняття про категорію стану
 Режим доступу: <https://sites.google.com/site/ukrmova05042012/sluzbovi-castini-movi> Службові частини мови.
 Режим доступу: https://studopedia.ru/16_46847_perehid-u-priymenniki-sliv-inshih-chastin-movi.html Перехід у прислівники інших частин мови
 Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/article/view/89070> Глібчук Н. Препозиціоналізація у площині міжмовної омонімії
 Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/6951/1/> Висоцький А.В. Обставинні та означальні прислівники у функціональних сферах не частиномовних класів одиниць.
 Режим доступу: <http://old.burago.com.ua/ru/novosti/novosti-izdatelstva/1275-> Динамічні процеси у прийменниковій системі української літературної мови.
 Режим доступу: https://webpen.com.ua/pages/Morphology_constant_leng_parts/conjunction_grammatically_characteristic.html Загальна характеристика сполучників

Режим доступу: https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/50_2010_Глібчук Н.. Добосевич У. проблеми міжчастинмовної омонімії в сучасній українській літературній мові.

Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/languages/00024524_0.html Явища взаємопереходу в гаматичній системі української мови на прикладі творів В.Стуса.

Режим доступу: <https://sites.google.com/site/chastkiukr/principi-pobudovi-slovnika> Частки.

Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN Бойко В.М. Граматична транспозиція в системі частин мови (партикуляція).

Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/16138/1/pylypko_articl_1.pdf Пилипко **О.В. Функціонування** однослівних вигуків в сучасному німецькомовному художньому дискурсі.